

## 1.1 Písmena řecké alfabety

Prvním úkolem při učení řečtiny je naučit se ababetu, která má 24 písmen. Mnohá jsou podobná českým a některé z nich snad už znáte (např. pí  $\pi$  a alfa  $\alpha$  z matematiky).

Ababetu se učte ve třech částech.

### 1. 1. 1. Naučte se, jak napsat všechna řecká písmena

V řečtině podobně jako v češtině mají různí lidé odlišný rukopis. Tištěná řečtina se často jen málo liší od psané řečtiny. Cílem není získat cenu za uměleckou kvalitu vašeho psaní. Důležité je, aby různá písmena byla jasně od sebe odlišená.

### 1. 1. 2. Naučte se, jak se řecká písmena vyslovují

Řečtinou se mluví více než 3000 let a v mnoha různých dialektech. To znamená, že neexistuje jediný správný způsob výslovnosti řečtiny. Důležité je, aby každé písmeno mělo svou charakteristickou výslovnost. Zde se nebudeme učit výslovnost moderní řečtiny, protože ta se liší od výslovnosti biblické řečtiny.

### 1. 1. 3. Naučte se pořadí řecké alfabety

To je důležité, abyste mohli efektivně vyhledávat slovíčka ve slovníku.

| Řecké písmeno |       | Název      |         | Psané v češtině | Výslovnost | Pozn. |
|---------------|-------|------------|---------|-----------------|------------|-------|
| malé          | velké | český      | řecký   |                 |            |       |
| α             | A     | Alfa       | ἄλφα    | a               | [a]        | 1     |
| β             | B     | Béta       | βητα    | b               | [b]        |       |
| γ             | Γ     | Gamma      | γάμμα   | g               | [g]        | 2     |
| δ             | Δ     | Delta      | δέλτα   | d               | [d]        |       |
| ε             | E     | Epsilon    | ἐψιλον  | e               | [e]        | 1     |
| ζ             | Z     | Zéta/Dzéta | ζητα    | z               | [z/dz]     |       |
| η             | H     | Éta        | ἦτα     | é               | [é]        | 1, 3  |
| θ             | Θ     | Théta      | θητα    | th              | [th]       |       |
| ι             | I     | Ióta       | ἰωτα    | i               | [i/j]      | 1, 4  |
| κ             | K     | Kappa      | καππα   | k               | [k]        | 5     |
| λ             | Λ     | Lambda     | λαμβδα  | l               | [l]        |       |
| μ             | M     | Mý         | μυ      | m               | [m]        |       |
| ν             | N     | Ný         | νυ      | n               | [n]        | 6     |
| ξ             | Ξ     | Ksí        | ξι      | x               | [ks]       |       |
| ο             | O     | Omikron    | ὀμικρον | o               | [o]        | 1     |
| π             | Π     | Pí         | πι      | p               | [p]        |       |
| ρ             | P     | Rhó        | ῥω      | r               | [r]        | 7, 8  |
| σ/ς           | Σ     | Sigma      | σιγμα   | s               | [s]        | 9     |
| τ             | T     | Tau        | ταυ     | t               | [t]        |       |
| υ             | Υ     | Ypsilon    | ὕψιλον  | y/u             | [y/u]      | 1, 10 |
| φ             | Φ     | Fí         | φι      | f               | [f]        |       |
| χ             | X     | Chí        | χι      | ch              | [ch]       | 5     |
| ψ             | Ψ     | Psí        | ψι      | ps              | [ps]       |       |
| ω             | Ω     | Ómega      | ὠμεγα   | ó               | [ó]        | 1     |

## Poznámky

1 Řečtina má sedm samohlásek (protože existují samostatná písmena pro dlouhé a krátké „e“ a „o“).

|        | a | e | i | o | u |
|--------|---|---|---|---|---|
| krátké | α | ε | ι | ο | υ |
| dlouhé | α | η | ι | ω | υ |

U samohlásek α, ι a υ se zatím budeme soustředit na krátkou výslovnost.

2 γγ se vyslovuje jako „ng“. Tak αγγελος je „angelos“ („anděl“).

3

4 ι se někdy chová jako souhláska, když se nachází na začátku slova. Tak Ιακωβ je „Jakób“ („Jákob“).

5

6 Pozor na v – vypadá jako české v, ale je to n (v řečtině není písmeno v).

7 Řecké ρ by se správně mělo vyslovovat aspirované, tj. jako „rh“, v konvenční české výslovnosti to ale není nutné.

8 Pozor na ρ – vypadá jako české p, ale je to r (řecké p je π).

9 Písmeno σιγμα se píše dvěma způsoby v závislosti na svém postavení ve slově. Pokud je posledním písmenem slova, píše se ζ, jinak σ. Viz dva výskyty písmena σιγμα ve slově Χριστος („Christos“ - Kristus).

10

## Psaní písmen

Neexistuje nějaký zvláštní způsob, jak psát písmena; obvykle se kopíruje styl vyučujícího, který si pak lze změnit.

Několik poznámek:

- ι se píše bez tečky
- pozor na rozdíl mezi υ (zaoblená pata) a ν (špičatá pata)

Důležitá je relativní výška písmen.

- β, δ, ζ, θ, λ a ξ jsou protažena nad linku; κ a τ ne.
- β, γ, ζ, η, μ, ξ, ρ, σ, φ, χ, ψ mají „ocásky“ protažené pod linku.

K procvičení psaní řeckých písmen viz přílohu I.